

Metsäntutkimuksen kansainvälinen vaikuttavuus

Julkaistun tieteellisen tiedon määrä lisääntyy nopeasti. OECD-maiden tutkijat julkaisevat valtaosan maailman tieteellisistä julkaisuista. Yhdysvaltojen ja EU:n tutkijat julkaisevat kumpikin noin neljäkymmentä prosenttia OECD-maiden tieteellisestä tuotannosta. Suomalaisten tutkijoiden tekemien artikkeleiden osuus on runsas prosentti vuoden 2002 OECD-maiden julkaisujen määrästä. Niiden osuus on kasvanut ja määrä on lisääntynyt merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana. Suomalaisten tutkijoiden vuosittain ilmestyvien artikkeleiden määrä kansainvälisissä tieteellisissä lehdissä on nyt lähes kaksinkertainen verrattuna 1990-luvun alkuun.

Suomen Akatemian äskettäin julkaiseman Suomen tieteen tila ja taso -katsauksen mukaan kansainvälisissä lehdissä julkaistusta Suomen tieteellisestä julkaisutuotannosta valtaosa, yli kahdeksankymmentä prosenttia, on luonnontieteen sekä lääke- ja hoitotieteiden aloilta. Tekniikan tieteenalan artikkeleiden osuus on noin kahdeksan prosenttia ja maatalous- ja metsätieteiden osuus 2,5 prosenttia.

Tutkimustoiminnan tieteellistä vaikuttavuutta arvioidaan suuntaa-antavasti julkaisujen saamalla viittauskertoimilla ja suhteellisilla viittausindekseillä. Pää-tieteenaloittaisessa vertailussa Suomen maatalous- ja metsätieteiden tieteellinen tuotanto sijoittuu parhaiten. Sen suhteellinen viittausindeksi on kolmannella sijalla OECD-maiden keskinäisessä järjestyksessä. Suhteellinen viittausindeksi tulkitaan siten, että suomalaisten tutkijoiden maatalous- ja metsätieteelliset julkaisut ovat keränneet 52 prosenttia enemmän viittauksia kuin OECD-maiden maatalous- ja metsätieteelliset julkaisut keskimäärin Suomen Akatemian tarkastelemalla kaudella 1998–2002.

Metsätieteiden tutkijat julkaisevat nykyään tulokset vertaisarviota käyttävissä tieteellisissä sarjoissa koko kansainvälisen tiedeyhteisön käyttöön. Tutkimukset ovat osoittautuneet ajankohtaisiksi ja menetelmiltään päteviksi, koska muu tiedeyhteisö käyttää suomalaisten tutkijoiden julkaisuja tiedonlähteinä.

Metsäntutkimusta on Suomessa tarvittu metsien käyttöön perustuvan elinkeinoelämän ja yhteiskunnan kehittämisessä. Tieto metsien käytöstä on auttanut kansakunnan toimeentulon ja hyvinvoinnin rakentamisessa. Se on antanut pohjan metsätieteiden kehittämiseen. Metsätieteet ovat Suomen tutkimustoiminnassa erikoistunut tieteenala, jolla on kansainvälistä vaikuttavuutta. Metsäntutkimuksen elinvoimaisuutta ja tasoa kuvaa myös Suomessa julkaistava kansainvälistä vertaisarviointia käyttävä tieteellinen sarja ja sen saavuttama kansainvälisesti arvostettu asema tutkimuksen julkaisijana.

Poliittisessa ja yhteiskunnallisessa päätöksenteossa tutkimukseen pohjautuvan tiedon merkitys kasvaa jatkuvasti. Tutkimuksen menestymisen edellytyksiä on kyky ennakoita toimintaympäristön muutoksia ja tiedontarpeita. Tutkimuksen toimintaympäristö on muuttumassa tutkimus- ja kehittämisrahoituksen järjestelmien ja rakenteiden muuttuessa. Suomen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmässä yritysten rooli tutkimustoiminnan rahoittajana ja myös suorittajana on kasvanut merkittäväksi. Julkisen tutkimusrahoituksen osuus on Suomessa nykyään noin neljäsosa. Kansainvälisesti kilpailtava tutkimusrahoitus on lisääntynyt. Euroopan Unionin tutkimuksen puiteohjelmien tarkoituksena on lisätä eurooppalaista osaamista ja tutkimustietoa hyvinvoinnin ja taloudellisen toiminnan kehittämiseksi ja kilpailukyvyyn parantamiseksi. Suomessa metsäntutkimus on perinteisesti toiminut julkisen tutkimus- ja kehitysrahoituksen varassa, koska metsäntutkimuksen tulokset palvelevat Suomen yhteiskuntarakenteessa tärkeän toimialan tietotarpeita ja siten välillisesti yhteiskunnan hyvinvointia. Metsäntutkimuksen tulevaisuuden haasteita on kyky laajentaa ja monipuolistaa tutkimuksen rahoitusta ja turvata toiminnan edellytyksiä.

Suomen metsäntutkimuksen vahvuuksia ovat Metsäntutkimuslaitoksen tarjoama tutkimuksen infrastruktuuri yhdessä yliopistojen tutkimusjärjestelmän ja koko metsätieteiden tutkijakunnan kanssa. Alan tutkijat ovat toiminnan kannalta tärkeä inhimillinen voimavara, jonka taidoilla ja kyvyillä on ratkaiseva vaikutus uuden tutkimustiedon merkitykseen ja käyttöön. Nämä vahvuudet antavat hyvät lähtökohdat kehittää kansainvälisesti merkittävää metsäntutkimuksen osaamista.

Lähes sata vuotta sitten perustettiin Suomen nykyään toimivat metsäntutkimuksen organisaatiot ja järjestöt: yliopistollinen metsäopetus, Metsäntutkimuslaitos ja Suomen Metsätieteellinen Seura. Nyt kuluvan vuosisadan alussa on mahdollisuus suunnata metsäntutkimuksen strateginen kehittäminen siten, että metsäntutkimus vastaa toimintaympäristön muutoksiin ja Metsäntutkimuslaitos alan keskeisenä voimavarana kehittyä eurooppalaiseksi metsäntutkimuksen osaamiskeskukseksi.

Eeva Korpilahti